



PREASEISIÚINT Uimh. 22/23

Lucsamburg, an 7 Feabhra 2023

Breithiúnas na Cúirte i gCás C-688/21 | Confédération paysanne agus páirtithe eile (Só-ghineas randamach *in vitro*)

Teicnící géinmhodhnaithe: Soiléiríonn an Chúirt stádas só-ghinis randamach *in vitro* maidir leis an Treoir GMO

Eisiatar orgánaigh a fhaightear trí theicníc/modh só-ghinis in vitro a úsáideadh go traidisiúnta le haghaidh feidhmeanna éagsúla in vivo, a bhfuil a sábháilteacht cruthaithe le tamall fada maidir leis na modhanna sin, ó raon feidhme na treorach sin.

Sainmhínítear i dTreoir 2001/18/CE¹ modheolaíocht choiteann chun measúnú a dhéanamh, ar bhonn cás ar chás, ar na rioscaí don chomhshaol a bhaineann le scaoileadh orgánach géinmhodhnaithe (GMOanna), chomh maith le comhchuspóirí chun faireachán a dhéanamh ar GMOanna tar éis iad a scaoileadh d'aon ghnó nó a chur ar an margadh. Foráiltear leis na rialacha seo, i measc nithe eile, do mheasúnú réamh-mhargaíochta, údarú, lipéadú nó faireachán iar-mhargaíochta. Áirítear sa Treoir sin, áfach, díolúine a thugann le tuiscint go dtagann teicnící/modhanna áirithe só-ghinis lasmuigh dá raon feidhme (an "díolúine").

Is éard atá i só-ghineas *randamach* ná minicíocht sócháin ghéiniteacha spontáineacha in orgánaigh bheo a mhéadú.

Is féidir an teicníc só-ghinis sin a chur i bhfeidhm *in vitro* (úsáidtear na só-ghiní ar chealla plandaí, agus an planda iomlán á athdhéanamh go saorga ansin) nó *in vivo* (úsáidtear na só-ghiní ar an bplanda iomlán nó ar chodanna de phlandaí).

In 2015, rinne aontas talmhaíochta Francach (la Confédération paysanne) agus ocht gcomhlachas a bhfuil sé mar chuspóir acu an comhshaol a chosaint achomharc a thaisceadh leis an Conseil d'État (Comhairle Stáit, an Fhrainc) maidir le teicnící áirithe nó modhanna áirithe só-ghinis a eisiadh ó raon feidhme reachtaíocht na Fraince lena dtrasúitear Treoir 2001/18, maidir le scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe isteach sa chomhshaol.

I mbreithiúnas a tugadh an 25 Iúil 2018², rialaigh an Chúirt Bhreithiúnais, go háirithe, nach bhfuil ach orgánaigh a fhaightear trí theicnící/modhanna só-ghinis a úsáidtear go traidisiúnta le haghaidh feidhmeanna éagsúla agus a bhfuil a sábháilteacht cruthaithe le tamall fada faoi réir na díolúine dá bhforáiltear le Treoir 2001/18.

I gcinneadh in 2020, bhain an Conseil d'État amach as an mbreithiúnas sin nach mór orgánaigh a fuarthas trí theicnící nó modhanna a tháinig chun solais nó a forbraíodh go príomha tar éis dháta glactha na treorach sin, go háirithe trí theicnící randamacha só-ghinis *in vitro*, teacht faoi raon feidhme Threoir 2001/18 agus dá bhrí sin go bhfuil siad faoi réir na n-oibleagáidí a fhorchuirtear leis an Treoir sin.

¹ Treoir 2001/18/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Márta 2001 maidir le scaoileadh réamhbheartaithe orgánach géinmhodhnaithe amach sa chomhshaol agus lena n-aisghairtear Treoir 90/220/CEE ón gComhairle (IO 2001 L 106, Ich. 1).

² Féach [Preaseisiúint Uimh. 111/18](#).

Níl aon bhearta glactha ag údaráis na Fraince, áfach, lena ndírítear ar fhorghníomhú chinneadh an Conseil d'État a áirithiú, go háirithe toisc go bhfuil an Coimisiún i gcoinne réimis ar leith a chur i bhfeidhm ar shó-ghineas randamach *in vivo* agus ar shó-ghineas randamach *in vitro*.

Tháinig an Confédération paysanne agus na 8 gcumann thuasluaite os comhair na cúirte arís chun fógra a fháil maidir le híocaíocht phionóis a bhí beartaithe lena chinntiú go gcuirfí a chinneadh 2020 i bhfeidhm.

Féachann an Chomhairle Stáit go sonródh an Chúirt Bhreithiúnas an dtagann só-ghineas randamach *in vitro* a chomhshamhlú le teicníc/modh só-ghinis a chomhlíonann critéar dúbailte na húsáide traidisiúnta agus na sábháilteachta cruthaithe, faoin díolúine dá bhforáiltear i dTreoir 2001/18, nó, os a choinne sin, an gcaithfear go dtiocfadh sé faoi raon feidhme na reachtaíochta sin.

Chinn an Chúirt, ina suí mar Mhór-Dhlísheomra, go raibh údar maith, i bprionsabal, le feidhmiú na díolúine dá bhforáiltear le Treoir 2001/18 maidir le orgánaigh a fhaightear trí theicníc/modh só-ghinis atá bunaithe ar na módúlachtaí céanna modhnaithe, ag oibreán só-ghineach, ar ábhar géiniteach an orgánaigh lena mbaineann ná ar theicníc/modh só-ghinis a úsáidtear go traidisiúnta le haghaidh feidhmeanna éagsúla agus a bhfuil a sábháilteacht cruthaithe le tamall fada, **ach atá difriúil ón teicníc/modh só-ghinis sin de réir tréithe eile, más dócha go mbeidh athruithe ar ábhar géiniteach an orgánaigh sin mar thoradh ar na saintréithe sin difriúil, de réir a nádúir nó ag an ráta ag a dtarlaíonn siad, uathu siúd a eascraíonn as theicníc/modh só-ghinis a chur i bhfeidhm a úsáidtear go traidisiúnta le haghaidh feidhmeanna éagsúla agus a bhfuil a sábháilteacht cruthaithe le tamall fada.**

Mar thaca leis an réiteach sin, cuireann an Chúirt Bhreithiúnais in iúl go bhfuil dlúthbhaint ag teorannú raon feidhme na díolúine dá bhforáiltear leis an Treoir i dtrácht, trí thagairt a dhéanamh do chritéar dhá thaobh (i) úsáid thraidisiúnta le haghaidh feidhmeanna éagsúla agus (ii) sábháilteacht chruthaithe atá nasctha le fíorchuspóir na reachtaíochta sin, eadhon, i gcomhréir le prionsabal an réamhchúraim atá leagtha síos i ndlí an Aontais, **sláinte an duine agus an comhshaol a chosaint.**

Tugann sí faoi deara **nach urramódh** síneadh ginearálta ar thairbhe na díolúine chuig orgánaigh a fhaightear trí theicníc/modh só-ghinis atá bunaithe ar na módúlachtaí céanna ná ar theicníc/modh só-ghinis a úsáidtear go traidisiúnta le haghaidh feidhmeanna éagsúla agus a bhfuil a sábháilteacht cruthaithe le tamall fada, ach a chomhcheanglaíonn na rialacha mionsonraithe sin le tréithe eile, ar leith ó shaintréithe an dara teicníc/modh só-ghiniss sin, **rún reachtóir an Aontais.**

Measann an Chúirt go bhfuil seans láidir ann, i gcásanna áirithe, **go bhféadfadh éifeachtaí diúltacha ar shláinte an duine agus ar an gcomhshaol, ar bhealach dochúlaithe uaireanta,** ag scaoileadh orgánaigh a fhaightear trí theicníc/modh só-ghinis a úsáidtear go traidisiúnta le haghaidh feidhmeanna éagsúla agus a bhfuil a sábháilteacht cruthaithe le tamall fada isteach sa chomhshaol nó á gcur ar an margadh, gan nós imeachta measúnaithe riosca a dhéanamh, rud a dhéanfaidh difear do roinnt Ballstát. D'fhéadfadh sé seo a bheith amhlaidh cé nach bhfuil baint ag na tréithe sin leis an mbealach a mhodhnaíonn an oibreán só-ghineach ábhar géiniteach an orgánaigh lena mbaineann.

Mar sin féin, cuireann sé in iúl go **mbainfí aon éifeacht úsáideach ón díolúine** dá measfaí go dtagann na horgánaigh a fhaightear trí theicníc/modh só-ghinis a chur i bhfeidhm a úsáideadh go traidisiúnta le haghaidh feidhmeanna éagsúla agus a bhfuil a sábháilteacht cruthaithe faoi raon feidhme na treorach nuair a dhéantar **aon mhodhnú ar an teicníc/modh sin.**

Dá bhrí sin, **níl údar neamhaird á tabhairt ar an díolúine sa chás go bhfuil ceann amháin nó níos mó tréithe éagsúil ó na saintréithe a bhaineann le teicníc/modh só-ghinis a úsáidtear go traidisiúnta d'fheidhmeanna éagsúla agus a bhfuil a sábháilteacht cruthaithe le tamall fada, ach amháin má shuítear gur dócha go mbeidh modhnuithe éagsúla ar ábhar géiniteach an orgánaigh lena mbaineann mar thoradh ar na saintréithe sin, de réir a nádúir nó ag an ráta ag a dtarlaíonn siad, uathu siúd a eascraíonn as feidhmiú an dara teicníc/modh só-ghinis sin.**

Mar sin féin, ní thugann éifeachtaí dúchasacha na saothráin *in vitro*, mar sin, údar le heisiamh ón díolúine sin orgánaigh a fhaightear trí theicníc/modh s-ghinis *in vitro* a úsáideadh go traidisiúnta le haghaidh feidhmeanna éagsúla, a bhfuil a sábháilteacht cruthaithe le tamall fada maidir leis na modhanna sin. Déanann an Chúirt anailís ar ghnéithe éagsúla de Threoir 2001/18 lena chinneadh ar mheas reachtóir an Aontais go bhfuil sé cinntitheach maidir le cinneadh a dhéanamh an dtagann sé faoi raon feidhme na treorach sin go bhfuil saothráin *in vitro* i gceist le teicníc/modh. Tá sé le tuiscint ón anailís seo, áfach, nach amhlaidh atá, go háirithe maidir leis an bhfíric nach bhfuil teicnící eile faoi réir an chórais faireacháin GMO dá bhforáiltear le Treoir 2001/18 cé go mbaineann siad nó go bhféadfadh baint a bheith acu le húsáid saothráin *in vitro*.

NÓTA: Leis an tarchur chun réamhrialú, cuirtear ar chumas do chúirteanna agus binsí na mBallstát, i gcomhthéacs díospóid os a gcomhair, ceisteanna maidir le léirmhíniú ar dhlí an Aontais Eorpaigh nó bailíocht gnímh de chuid an Aontais a tharchur chun na Cúirte Breithiúnais. Ní chinneann an Chúirt Bhreithiúnais an díospóid féin. Is faoin gcúirt nó binse náisiúnta atá sé an cás a chinneadh i gcomhréir leis an mbreith ón gCúirt Bhreithiúnais. Tá an bhreith sin ina ceangal, ar an gcaoi chéanna, ar chúirteanna agus binsí náisiúnta eile a n-ardaítear saincheist chomhchosúil os a gcomhair.

Doiciméad neamhoifigiúil le húsáid ag na meáin, nach bhfuil ina cheangal ar an gCúirt Bhreithiúnais.

Foilsítear [Téacs iomlán](#) agus [achoimre](#) an bhreithiúnais ar shuíomh gréasáin CURIA lá a fhógartha.

Teagmhálaí preasa: Jacques Zammit ☎ (+352) 4303 3555

Is féidir íomhánna d'fhógairt an bhreithiúnais a fháil ó "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Bígí nasctha!

